

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 8, 19 IR 19¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Pastaruoju metu stebimas spartus elektros ir dujų kainų kilimas, dėl ko ne tik gilėja energetinis skurdas, bet toks kainų kilimas prisideda ir prie skurdo problemos bendrai. Juo labiau, kad šalyje paskelbta valstybės lygio ekstremali situacija, jos bei buvusio karantino suvaržymai lėmė mažėjančią ekonomikos augimą, didesnę struktūrinę nedarbą. Be to, neigiamus šeimų ekonominės situacijos pokyčius rodo ir visuomenės nuomonės apklaustos. Rūgpiūtį finansinės padėties pasikeitimus per praėjusius 12 mėn. gyventojai vertino blogiau nei liepą. Gyventojų, teigiančių, kad jų namų ūkio finansinė padėtis gerėja, sumažėjo 3 proc. (nuo 23 iki 20 proc.). Kas penktas gyventojas teigė, kad jo finansinė padėtis pablogėjo. Vartotojų pasitikėjimo rodiklis 2021 m. rugpjūtį taip pat sumažėjo 3 proc., tad panašu, kad žmonės nėra užtikrinti savo ateitimi ir valstybėje nesijaučia ekonomiškai saugūs. Nestabilūs ir pramonės pasitikėjimo indikatoriai, kurie turi tendenciją dar mažėti. Tai skatina ieškoti priemonių, kurios leistų stabilizuoti energijos ir dujų kainas bent jau tam laikotarpiui, kol šalyje tęsiasi sudėtinga ekstremali situacija ir kol jaučiami jos padariniai.

Šio įstatymo projekto tikslas - sudaryti sąlygas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT) „užšaldyti“ energijos ir dujų kainas, jas valstybės lygio ekstremalios situacijos metu fiksuojant tokias, kokios jos buvo valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo dieną, taip išvengiant papildomos finansinės naštos Lietuvos gyventojams juos ištikusios krizės metu.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą inicijavo LVŽS šešėlinė Vyriausybė, o parengė LVŽS šešėlinei Vyriausybei priklausantys jį pasirašę Seimo nariai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu nėra specialiųjų teisės normų, kurios reguliuotų kainų augimą valstybės lygio ekstremalios situacijos metu. Todėl kainų reguliavimui VERT taiko bendras energetikos įstatymo nuostatas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

VERT įgytą teisę fiksuoti („užšaldyti“) kainas ekstremalios situacijos metu. Po to, kai paskelbiama valstybės lygio ekstremali situacija, valstybės reguliuojamos energijos kainos būtų fiksuojamos tokios, kokios jos buvo valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo dieną, ir negalėtų būti didinamos tol, kol trunka valstybės lygio ekstremali situacija bei vienerius metus po jos pasibaigimo. Apie valstybės reguliuojamų kainų fiksavimą būtų skelbiama viešai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo dienos. Pirmą kartą po šio įstatymo įsigaliojimo valstybės lygio ekstremalios situacijos metu fiksuojant valstybės reguliuojamas kainas apie valstybės reguliuojamų kainų fiksavimą skelbiama viešai būtų ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Analogiškai būtų elgiamasi ir su centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų fiksavimu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo projektas nesusijęs su įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo projekto priėmimas įtakos verslo sąlygoms neturės.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas neprieštaruoja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Teisės aktų parengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Valstybės lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai projektų žodžiai: kainos, VERT, energetika

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Seimo nariai:

Arvydas Nekrošius
 Aušrinė Norkienė
 Deividas Labanavičius
 Guoda Burokienė
 Agnė Širinskienė
 Ligita Girskienė